

23.11.2010

B7-0676/2010

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

nõukogu ja komisjoni avalduste alusel

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

Olukord Lääne-Saharas

Raül Romeva i Rueda, Nicole Kiil-Nielsen, Ulrike Lunacek, Hélène Flautre, Jill Evans, Oriol Junqueras Vies, Judith Sargentini, François Alfonsi, Isabella Lövin, Barbara Lochbihler, Michèle Rivasi, Catherine Grèze, Frieda Brepoels, Martin Häusling, Jean Lambert, Bart Staes, Franziska Keller ja José Bové
fraktsiooni Verts/ALE nimel

B7-0676/2010

Euroopa Parlamendi resolutsioon olukorra kohta Lääne-Saharas

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma resolutsioone Lääne-Sahara kohta ja eelkõige oma 27. oktoobri 2005. aasta resolutsiooni;
 - võttes arvesse 3. mail 1979. aastal Maroko poolt ratifitseeritud kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti;
 - võttes arvesse Euroopa Liidu ja Maroko vahel sõlmitud Euroopa-Vahemere piirkonna lepingut, mis jõustus 1. märtsil 2000;
 - võttes arvesse ELi-Maroko tegevuskava, mille üle peeti läbirääkimisi 2004. aastal, ja selle viimast eduaruannet, mis avaldati 12. mail 2010;
 - võttes arvesse ÜRO inimõiguste nõukogu raames läbi viidud Marokot käsitleva üldise korrapärase läbivaatamise tulemusi, mis avaldati 22. mail 2008;
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ajutise delegatsiooni 2009. aasta märtsi raporti järeldusi;
 - võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone Lääne-Sahara kohta, eelkõige resolutsioone 1754 (2007), 1783 (2007), 1813 (2008), 1871 (2009) ja 1920 (2010);
 - võttes arvesse peasekretäri viimast (6. aprilli 2010. aasta) aruannet Julgeolekunõukogule olukorra kohta Lääne-Saharas;
 - võttes arvesse ELi kõrge esindaja Catherine Ashton'i pressiesindaja 10. novembri 2010. aasta avaldust Lääne-Sahara kohta;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et alates 2010. aasta oktoobrist on ligikaudu 20 000 läänesaharalast lahkunud El Aaiüni linnast, et ehitada laagreid 12 kilomeetri kaugusele pealinnast, eesmärgiga rahumeelselt protestida Maroko okupatsiooni vastu nende kodumaal ja marginaliseerumise, kehvade elutingimuste, loodusvarade varguse ja inimõiguste rikkumise vastu; arvestades, et kõnealuse algatuse näol on tegemist viimaste aastakümnete suurima valitsusvastase meeleavaldusega vaidlusalusel territooriumil;
- B. arvestades, et 24. oktoobril 2010 avasid Maroko julgeolekujõud tule auto pihta, milles olid Lääne-Sahara tsiviilised, kes püüdsid liituda El Aaiüni lähistel asuvate protestilaagritega, ning arvestades, et kohapeal hukkus 14-aastane Najem El Garhiand ja veel viis inimest sai vigastada;
- C. arvestades, et 8. novembril 2010 Maroko julgeolekujõudude tegevuse käigus, mille

eesmärk oli Gadaym Iziki protestilaagri laialiajamine, sai surma vähemalt kaksteist inimest, nende hulgas politseinikke ja julgeolekutöötajaid; arvestades, et on tulnud ka teateid märkimisväärse arvu vigastatud tsiviilisikute kohta, kuna julgeolekujõud kasutasid laagri laialiajamiseks pisargaasi ja kumminuiasid;

- D. arvestades, et kõnealused intsidendid langesid kokku Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni vahendusel Maroko ametivõimude ja Polisario Rinde vahel peetavate uute Lääne-Sahara tulevikku käsitlevate mitteametlike läbirääkimiste algusega;
- E. arvestades, et El Aaiúnis ja teistes Lääne-Sahara linnades kehtestati julgeolekumeetmed, mille tulemusel arreteeriti vähemalt viis inimõiguste kaitsjat: CORELSO kaaspresident Ennaama Asfari, AMDH liige Al-Salmani Mohammed, AMDH Asa liige Banka Al-Shaikh ja AMDH El Aaiúni liige Isma'el Brahim ning HRW kohalik esindaja Brahim Elansari;
- F. arvestades, et rahvusvahelised inimõiguste organisatsioonid kardavad, et pärast protestilaagri ründamist on ka paljud teised inimõiguste kaitsjad meelevaldselt vahistatud ja neid hoitakse isolatsioonis;
- G. arvestades, et mitmeid Lääne-Sahara aktiviste, nende hulgas inimõiguste kaitsjaid, näiteks Brahim Dahanet, Ali Salem Tameki ja Ahmed Nasirit süüdistatakse Maroko sisejulgeoleku õõnestamises ja nad viibivad pärast Alžeerias asuvate põgenikelaagrite külastamist juba üle aasta vangistuses;
- H. arvestades, et isikute sunniviisilise või tahtmatu kadumise töörühm märkis Marokot käsitleva üldise korrapärase läbivaatamise raames, et enamik kadumisjuhtumeid puudutab inimesi, kelle kohta väidetavalt on teada, et nad on Polisario Rinde toetajad või kelle puhul seda kahtlustatakse;
- I. arvestades, et Polisario Rinde politseinik Mostapha Selma Sidi Mouloud vahistati Polisario julgeolekujõudude poolt pärast seda, kui ta oli avaldanud toetust Maroko autonoomiakavale Lääne-Sahara suhtes; arvestades, et Polisario ametnike 23. septembri 2010. aasta avalduses süüdistatakse Mostapha Selma Sidi Mouloudi spionaažis ja rõhutatakse, et teda hoitakse endiselt isolatsioonis;
- J. tuletades meelde ÜRO Julgeolekunõukogu asjakohaseid resolutsioone Lääne-Sahara kohta ning kinnitades veel kord oma tugevat toetust ÜRO peasekretäri ja tema isikliku saadiku püüdlustele aidata osapooltel leida olukorrale õiglane, püsiv ja mõlemaid pooli rahuldav poliitiline lahendus, mis annab Lääne-Sahara elanikele enesemääramisõiguse;
- K. arvestades, et julgeolekunõukogu rõhutas oma 30. aprilli 2010. aasta resolutsioonis, millega pikendati ÜRO Lääne-Sahara referendumi missiooni (MINURSO) 2011. aasta aprillini, et praegune olukord on pikas perspektiivis vastuvõetamatu ja ülimalt oluline on teha läbirääkimistes edusamme, et parandada Lääne-Sahara elanike elukvaliteeti selle kõigis aspektides;
- L. arvestades, et EL peab järgima kõigis oma meetmetes ja poliitikavaldkondades, mis puudutavad Lääne-Saharat, oma rahvusvahelisi kohustusi ja aluslepinguid; juhtides sellega seoses tähelepanu asjaolule, et mis tahes uus leping ELi ja Maroko vahel, näiteks

2011. aastal uuendatav kalandusleping ja leping, milles käsitletakse põllumajandustoodete, töödeldud põllumajandustoodete, kala ja kalandustoodetega seotud vastastikuseid liberaliseerimismeetmeid, peab olema kooskõlas ELi kohustustega rahvusvahelise õiguse kohaselt, kui see on seotud Lääne-Saharaga, lisades samas lepingusse olulise osana inimõiguseid käsitleva klausli;

- M. tuletades meelde, et Maroko on Vahemere lõunapiirkonnas esimene riik, millel on suhetes ELiga eelisseisund ja mis on pühendunud inimõiguste edendamisele, kaitsmisele ja järgimisele vastavalt assotsieerimislepingu artiklile 2 ja Euroopa naabruspoliitika raames koostatud tegevuskavale,
1. väljendab sügavat muret olukorra märkimisväärse halvenemise pärast Lääne-Saharas ja mõistab järsult hukka Gadaym Iziki protestilaagris aset leidnud intsidendid, mis tõid kaasa märkimisväärse arvu hukkunuid ja vigastatuid, sealhulgas Najem El Garhiandi tapmise;
 2. nõuab tungivalt, et Maroko ametivõimud algataksid viivitamatult nende sündmuste uurimise sõltumatust, erapooletust, läbipaistvust, kiiret tegutsemist ja tulemuslikkust käsitlevate rahvusvaheliste standardite kohaselt, mis viiakse läbi Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni egiidi all, eesmärgiga olukorda selgitada ja kindlustada süüdlaste vastutuselevõtmine;
 3. rõhutab Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretäri üleskutset mõlemale poolele jätkata püsivat ja konstruktiivset dialoogi ÜRO inimõiguste ülemvoliniku bürooga, et tagada läänesaharalaste inimõiguste austamine nii nende territooriumil kui ka põgenikelaagrites; rõhutab siiski tungivat vajadust kutsuda ÜRO organeid üles looma Lääne-Saharas inimõiguste järelevalvemehhanismi, kas siis MINURSO mandaadi pikendamise või ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo koordineeritud algatuse kaudu;
 4. kutsub osapooli üles näitama täiendavat poliitilist tahet lahenduse leidmiseks ja rõhutab ÜRO peasekretäri ja tema isikliku saadiku egiidi all peetavate usaldusväärsete ja läbipaistvate läbirääkimiste tähtsust;
 5. kutsub Maroko ametivõime üles lõpetama Lääne-Sahara aktivistide, inimõiguste kaitsjate ja nende perede tagakiusamise ja ahistamise poliitika ning vabastama viivitamatult kõik süümevangid, pidades silmas asjakohaste rahvusvaheliste inimõigusi käsitlevate õigusaktide järgimist, mille osaline Maroko on;
 6. kutsub Maroko valitsust üles tagama ÜRO erimenetlustele takistamatu juurdepääsu Lääne-Sahara territooriumile ja võimaldama ajakirjanikel vabalt tegutseda;
 7. nõuab tungivalt, et Polisario Rinne võimaldaks ÜRO pagulaste ülemvolinikule juurdepääsu Tindoufi laagritele, et teavitada sealset elanikkonda nende õigusest asjaomastest laagritest lahkuda ja võimalusest vabatahtlikkuse alusel ümber asuda;
 8. kutsub komisjoni üles tagama, et Tindoufi piirkonnas elavale hinnanguliselt 165 000 Lääne-Sahara põgenikule eraldatakse vajalik humanitaarabi koos suurema rahastusega, et aidata neil katta põhivajadused seoses söögi, vee, eluaseme ja arstiabiga ning parandada nende elamistingimusi;

9. tuletab Maroko ametivõimudele meelde nende kohustusi edendada õigusriigi põhimõtteid ja põhivabaduste ja -õiguste austamist rahvusvaheliste standardite kohaselt; rõhutab, et nende kohustuste täitmine on Euroopa Liidu ja Maroko suhete arengu ja tugevdamise jaoks ülimalt oluline;
10. palub asepresidendil ja kõrgel esindajal teha kõik pingutused selleks, et saavutada nõukogus tugev ühine seisukoht, et mõista hukka hiljutised sündmused ja leida viise rahuprotsessi edendamiseks Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni egiidi all; nõuab tungivalt, et asepresident ja kõrge esindaja kutsuks kokku kohtumise Maroko valitsusega, et käsitleda olukorda Lääne-Saharas ja võtta vastu konkreetsete võrdlusaluste ja selge ajakavaga tegevuskava;
11. nõuab tungivalt, et Polisario Rinne avaldaks Mostapha Selma Sidi Mouloudi asukoha ja ta koheselt vabastaks;
12. märgib, et Euroopa Parlamendi õigusteenistus on esitanud arvamuse (SJ 269/09), milles avaldati muret ELi ja Maroko praeguse kalandust käsitleva partnerluslepingu seaduslikkuse pärast, arvestades asjaolu, et ELi laevad tegutsevad kokkuleppe tingimuste kohaselt Lääne-Sahara rannikuvetes ning kõnealuse kokkuleppe praegusel rakendamisel ei järgita täiel määral tingimusi, mida on kirjeldatud ÜRO Julgeolekunõukogule esitatud Correli arvamuses (S/2002/161);
13. on seetõttu seisukohal, et igasuguste kokkulepete uuendamisel Marokoga tuleks hinnata nende kooskõla rahvusvahelise õigusega ja ühtlasi ka aluslepingutega, ning väljendab oma kindlat otsust taotleda Euroopa Kohtu arvamust mis tahes tulevase lepingu aluslepingutega kokkusobivuse kohta vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikele 11;
14. palub esimeeste konverentsil arutada oma eesseisval koosolekul kõiki võimalusi, kuidas aidata kaasa kõigi osaliste vahelisele dialoogile;
15. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, ÜRO peasekretärile, Aafrika Liidu peasekretärile, Euroopa Parlamendi delegatsioonile, mis on loodud Magribi riikidega suhtlemiseks, Vahemere Liidu parlamentaarse assamblee juhatusele, Maroko ja Alžeeria parlamendile ja valitsusele, Polisario Rindele ning Sahara Araabia Demokraatliku Vabariigi presidendile.